

Som bekendt har Danske Dagblades Fællesrepræsentation under betegnelsen „God Presseskik“ vedtaget en række regler, der navnlig gælder for pressens behandling af straffesager. I forbindelse hermed er der, ligeledes af Danske Dagblades Fællesrepræsentation, oprettet et særligt „Pressenævn“. Der henvises herved til det materiale, der er fremsendt til udvalget til besvarelse af udvalgets spørgsmål 21.

Det er i øvrigt oplyst over for justitsministeriet, at Danske Dagblades Fællesrepræsentation for tiden arbejder på en præcisering af de gældende regler.

Spørgsmål 7:

„Bør private og andre, der afgiver erklæringer til brug for en myndigheds afgørelse, kunne kræve erklæringer hemmeligholdt (jfr. indenrigsministeriets udtalelse i kommissionsbetænkningens side 202)?“

Svar:

1. I indenrigsministeriets skrivelse af 11. august 1961 til offentlighedskommissionen udtales det bl. a. (betænkningens side 202 f.):

„... Endvidere skal man henlede opmærksomheden på, at ved afgørelsen af ankesager i forhold til sundhedskommissioner er det ofte af væsentlig betydning for indenrigsministeriets bedømmelse af sagen, at der indhentes erklæringer i form af afhøringer til politirapport fra „omboende“ til belysning af spørgsmålet om omfanget af sanitære gener fra en ejendom eller en virksomhed. Disse erklæringer må i realiteten tillægges samme betydning som et vidneudsagn under en straffesag; såfremt „vidnet“ er vidende om, at hans udsagn kan komme til genevolderens kundskab, er der fare for, at udsagnet pålidelighed om de sanitære forhold vil blive svækket af i denne henseende uvedkommende hensyn. Det bør derfor formentlig overvejes, om der bør gives private og andre, der afgiver erklæringer til brug ved en forvaltningsmyndigheds afgørelser, også vedrørende andet end ansættelse og forfremmelse, jfr. forslaget § 4, stk. 1, d., adgang til at begære sin erklæring hemmeligholdt.

Det er muligt, at disse udtalelser m. v. fra private vil kunne undtages i medfør af bestemmelsen i § 2, stk. 1, nr. 7, men da denne regel ifølge bemærkningerne kun forudsæt-

tes benyttet, hvor hemmeligholdelse af hensyn til det offentlige eller enkeltpersoners interesser i det konkrete tilfælde tilsiger det, kan det ikke anses for udelukket, at bestemmelsen i sin nuværende formulering ikke er helt tilfredsstillende, og at en almindelig adgang for den udtalende til at kræve sine udtalelser unddraget offentlighed ville være at foretrække.“

2. Offentlighedskommissionens betænkning indeholder ikke nogen selvstændig drøftelse af det af udvalget rejste spørgsmål.

I betænkningens redegørelse for fordele og ulemper ved gennemførelse af et almindeligt offentlighedsprincip i forvaltningen (betænkningen side 42-48) fremhæves det imidlertid bl. a., at en almindelig adgang til at gøre sig bekendt med dokumenter i sager, der er under behandling i den offentlige forvaltning, i mange tilfælde vil vanskeliggøre eller endog umuliggøre sagernes behørig oplysning. Bevidstheden om, at de erklæringer, der afgives til brug for en sags behandling, kan komme offentligt frem eller dog komme i hænderne på andre end de myndigheder, til brug for hvilke udtalelserne er afgivet, indebærer en risiko for, at myndigheder, organisationer og privatpersoner nægter at afgive ønskede erklæringer, eller at disse ikke afgives med en oprigtighed og klarhed, som er ønskelig for sagerens rette behandling. Der henvises til betænkningen side 45 f.

En almindelig adgang for den, der har afgivet erklæring til brug for en sags behandling i den offentlige forvaltning, til at kræve erklæringen unddraget aktindsigt ville naturligvis fjerne grundlaget for den ovenfor refererede betænkelighed ved indførelse af almindelig offentlighed i forvaltningen. På den anden side ville en sådan ordning kunne give anledning til kritik ud fra almindelige retssikkerhedssynspunkter. Offentlighed i forvaltningen medfører bl. a., at erklæringer, der afgives til brug for en sags behandling, afgives under det ansvar, der følger af, at erklæringen eventuelt kan blive offentliggjort, og at den, som sagen angår, kan få lejlighed til at gøre sig bekendt med udtalelsen og fremkomme med berigtigelser. En begrænsning i offentlighedsprincippet som den af indenrigsministeriet foreslåede ville derfor være egnet til at modvirke denne funktion af offentlighedsprincippet: